JAMANAK
ԺԱՄԱՆԱԿ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱԲԹ
11
ԱՊՐԻԼ
2026
ԹԻՒ (SAYI) 14042
ԳԻՆ
10 ԼԻՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

Եւրոմիութիւնը կը ձգտի տարբեր հարթութեան մը վրայ դնել Ասիոյ դերակատարներուն հետ կապերը

ԴԷՊԻ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ

Պրիւքսէլի կողմէ Փեքինի եւ Նիւ Տելհիի հետ առնուած քայլերը կը դիտարկուին՝ աւելի մարտահրաւէրներու լոյսին տակ

ՍԱԳՕ ԱՐԵԱՆ

Տակաւին Իրանի պատերազմէն առաջ օրակարգի վրայ էր՝ Եւրոպան դէպի ո՞ւր... Հարցումը. դէպի Հնդկաստա՞ն կամ Զինաստան: Մերճաւոր Արեւելքի այս նոր բռնկումէն վերջ առաւել եւս այժմէական դարձած է սոյն հարցումը: Յամենայնդէպս, ԵՄ-Հնդկաստան յարաբերութիւններու մէջ նոր ժամանակներ սկսած են: Տարեմուտէն ի վեր վճռորոշ իրադարձութիւններ տեղի կ՚ունենան Պրիւքսէլ-Նիւ Տելհի յարաբերութիւններուն տեսակէտէ: Այս երկու ազդեցիկ դերակատարները ստորագրեցին առեւտրային համաձայնագիր մը, որ երկար ժամանակէ ի վեր կը գտնուէր անոնց քննարկման սեղանին: Մօտաւորապէս երկու տասնամեակ տեւած բանակցութիւններէ վերջ ստորագրուած համաձայնագիրը ճանապարհ կը հարթէ, որպէսզի Հնդկաստան բանայ իր չուկան՝ քսանեօթ անդամ պետութիւններէ բաղկացեալ ԵՄ-ի հետ ազատ առեւտուր հաստատելու համար:

Հնդկաստանի վարչապետ Նարենտրա Մոտի այս մասին մանաւորապէս ըսաւ. «Եւրոպական Միութեան եւ Հնդկաստանի միջեւ ստորագրուեցաւ մեծ համաձայնագիր մը: Աշխարհի զանազան տարածաշրջաններէն գայն կը կոչեն՝ բոլոր գործարքներու մայրը: Այս համաձայնագիրը լայն հնարաւորութիւններ պիտի բանայ Հնդկաստանի 1,4 միլիառ բնակչութեան եւ Եւրոպայի միլիոնաւոր քաղաքացիներուն համար»:

Ի դէպ, այս կարեւոր քայլը կը կատարուէր համաշխարհային աշխարհաքաղաքական հետզհետէ աճող մարտահրաւէրներու պայմաններուն մէջ, որոնց դիմաց երկու կողմերը տեսած են իրենց համագործակցութիւնը տեսակաւորելու կարեւորութիւնը, ինչ որ կ՚ենթադրէ նաեւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ու Զինաստանի ազդեցութիւնը: Միջազգային լրահոսին մէջ տեղ գտան բազմաթիւ դիտարկումներ, թէ Սպիտակ տունը զայրոյթ ապրած է այս համաձայնագրի ստորագրման բերումով: Ըստ նոյն վերլուծութիւններուն՝ ԱՄՆ-ի կողմէ Եւրոպայի վրայ բանեցուած ճնշումները հակառակ ազդեցութիւն գործած են: Մոտի յիշեալ փաստաթուղթը ստորագրած է Եւրոմիութեան խորհուրդի նախագահ Անթոնիո Քոստայի եւ Եւրոյանձնաժողովի նախագահ Ուրսուլա ֆոն տէր Լէյէնի հետ: Փաստաթուղթի ստորագրումէն կարճ ժամանակ անց Նիւ Տելհի այցելեց նաեւ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Էմմանիւէլ Մաքրոն:

Այս համաձայնութիւնը կը մեկնաբանուի կարեւորագոյն մարտահրաւէրներու լոյսին ներքոյ: Հարկ է, անշուշտ, դիտարկել, որ Եւրոպական Միութեան եւ Զինաստանի յարաբերութիւնները կը գտնուին վերարժեւորման փուլի մը մէջ: Աչխարհաքաղաքական լարուածութիւնը, մատակարարման շղթաներու վերաձեւաւորումը եւ տնտեսական պաշտպանողականութեան աճը կը ստիպեն, որպէսզի Եւրոպա վերատեսութեան ենթարկէ իր առաջնահերթութիւնները: Այս համատեքստին մէջ ԵՄ-ի վերջին քայլերը՝ յատկապէս Հնդկաստանի հետ ստորագրուած ազատ առեւտուրի համաձայնագիրը, պէտք է դիտարկել ո՛չ միայն իբրեւ տնտեսական գործարք, այլեւ իբրեւ ռազմավարական պատգամ՝ ուղղուած Զինաստանին եւ, ընդհանրապէս, բազմաբեւեռ աշխարհակարգի պայմաններուն:

Եւրոպական Միութիւն-Զինաստան առնչքին վրայ ալ նոր վերադասաւորումներ աչքի կը զարնեն: Նիւ Տելհիի մէջ տեղի ունեցած պատմական իրադարձութիւնը՝ Հնդկաստանի եւ Եւրոպական Միութեան ռազմավարական գործընկերութեան նոր փաստաթուղթի ստորագրումը կարեւոր քայլ մըն է: Ան կը ներառէ ոչ միայն առեւտրային համաձայնագիրը, այլեւ նոր նախաձեռնութիւններ՝ կապուած կանաչ անցման, թուային տնտեսութեան, ապահովութեան եւ պաշտպանութեան հետ: Ուշագրաւ է նաեւ այն, որ ստորագրութիւնը տեղի ունեցաւ Եւրոպական Միութեան նախագահ Անթոնիո Քոստայի եւ Եւրոյանձնաժողովի նախագահ Ուրսուլա ֆոն տէր Լէյէնի հետ: Փաստաթուղթի ստորագրումէն կարճ ժամանակ անց Նիւ Տելհի այցելեց նաեւ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Էմմանիւէլ Մաքրոն:

Այս համաձայնութիւնը կը մեկնաբանուի կարեւորագոյն մարտահրաւէրներու լոյսին ներքոյ: Հարկ է, անշուշտ, դիտարկել, որ Եւրոպական Միութեան եւ Զինաստանի յարաբերութիւնները կը գտնուին վերարժեւորման փուլի մը մէջ: Աչխարհաքաղաքական լարուածութիւնը, մատակարարման շղթաներու վերաձեւաւորումը եւ տնտեսական պաշտպանողականութեան աճը կը ստիպեն, որպէսզի Եւրոպա վերատեսութեան ենթարկէ իր առաջնահերթութիւնները: Այս համատեքստին մէջ ԵՄ-ի վերջին քայլերը՝ յատկապէս Հնդկաստանի հետ ստորագրուած ազատ առեւտուրի համաձայնագիրը, պէտք է դիտարկել ո՛չ միայն իբրեւ տնտեսական գործարք, այլեւ իբրեւ ռազմավարական պատգամ՝ ուղղուած Զինաստանին եւ, ընդհանրապէս, բազմաբեւեռ աշխարհակարգի պայմաններուն:

Եւրոպական Միութիւն-Զինաստան առնչքին վրայ ալ նոր վերադասաւորումներ աչքի կը զարնեն: Նիւ Տելհիի մէջ տեղի ունեցած պատմական իրադարձութիւնը՝ Հնդկաստանի եւ Եւրոպական Միութեան ռազմավարական գործընկերութեան նոր փաստաթուղթի ստորագրումը կարեւոր քայլ մըն է: Ան կը ներառէ ոչ միայն առեւտրային համաձայնագիրը, այլեւ նոր նախաձեռնութիւններ՝ կապուած կանաչ անցման, թուային տնտեսութեան, ապահովութեան եւ պաշտպանութեան հետ: Ստորագրութիւնը տեղի ունեցաւ նաեւ Եւրոպական Միութեան նախագահ Անթոնիո Քոստայի եւ Եւրոյանձնաժողովի նախագահ Ուրսուլա ֆոն տէր Լէյէնի հետ: Փաստաթուղթի ստորագրումէն կարճ ժամանակ անց Նիւ Տելհի այցելեց նաեւ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Էմմանիւէլ Մաքրոն:

Այս համաձայնութիւնը կը մեկնաբանուի կարեւորագոյն մարտահրաւէրներու լոյսին ներքոյ: Հարկ է, անշուշտ, դիտարկել, որ Եւրոպական Միութեան եւ Զինաստանի յարաբերութիւնները կը գտնուին վերարժեւորման փուլի մը մէջ: Աչխարհաքաղաքական լարուածութիւնը, մատակարարման շղթաներու վերաձեւաւորումը եւ տնտեսական պաշտպանողականութեան աճը կը ստիպեն, որպէսզի Եւրոպա վերատեսութեան ենթարկէ իր առաջնահերթութիւնները: Այս համատեքստին մէջ ԵՄ-ի վերջին քայլերը՝ յատկապէս Հնդկաստանի հետ ստորագրուած ազատ առեւտուրի համաձայնագիրը, պէտք է դիտարկել ո՛չ միայն իբրեւ տնտեսական գործարք, այլեւ իբրեւ ռազմավարական պատգամ՝ ուղղուած Զինաստանին եւ, ընդհանրապէս, բազմաբեւեռ աշխարհակարգի պայմաններուն:

Եւրոպական Միութիւն-Զինաստան առնչքին վրայ ալ նոր վերադասաւորումներ աչքի կը զարնեն: Նիւ Տելհիի մէջ տեղի ունեցած պատմական իրադարձութիւնը՝ Հնդկաստանի եւ Եւրոպական Միութեան

●շար. Գ. էջ

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԵՐԷՆԸ ԴԱՐՁՆԵԼ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՁԱՅՆԸ

ՏՔԹ. ԱՐՏԱ ՃԷՊԼՃԵԱՆ

Ներածական

Երէկուան մեր յօդուածին մէջ ներկայացուած տուեալները մեզ կը հրաւիրեն լուրջ խորհրդածութեան. արեւմտահայերէնի կենսունակութեան պահպանումը այսօր մեր համազգային առաջնահերթութիւնն է: Մեր նպատակն է արեւմտահայերէնը հասցնել հոն, ուր կը բաբախէ նոր սերունդին սիրտը՝ թուային հարթակներէն մինչեւ առօրեայ ստեղծագործական չփումներ: Այս յօդուածով լուսարձակի տակ պիտի առնենք այն գործնական եւ խոստմնալից քայլերը, որոնք կրնան լեզուի ուսուցումը վերածել ներշնչող, ժամանակակից եւ կենսունակ փորձառութեան մը:

Նախքան բուն նիւթին անցնիլը՝ կրկին կենսական է կատարել հետեւեալ մտածումը. լեզուի մը ճակատագիրը կը դարբնուի տան մէջ: Նկատի առնելով, որ այսօր, երբ հայ նորահաս սերունդի զգալի մասը զուրկ է հայկական դպրոց յաճախելէ կամ առիթը չունի հայեցի կրթութիւն ստանալու դպրոցական նստարաններուն վրայ, արեւմտահայերէնի պահպանման հիմնաքարը ծնողներու նախանձախնդիր կեցուածքն է: Ընտանիքն է այն առաջնային վայրը, ուր կը վճռուի լեզուի մը լինելութիւնը:

Մեր առաքելութիւնը՝ դէպի կենսունակ եւ հպարտ սերունդ

Թէեւ լեզուական փոխանցման աւանդական շղթան փոփոխութիւններ կրած է, սակայն, մեր կրթօճախներն ու շաբաթօրեայ դպրոցները կը մնան այն հաստատուն հիմքը, որուն վրայ կրնանք կերտել մեր մայրենիին պահպանումը: Այժմ քննարկենք, թէ ինչպէ՛ս կրնանք մեր կրթական մօտեցումները արդիականացնել՝ զանոնք համապատասխան դարձնելով արդի ժամանակներու պահանջներուն:

Այս յօդուածին մէջ առաջարկուած քայլերը սոսկ կրթական բարեփոխումներ չեն, այլ՝ հեռանկարային ռազմավարութիւն մը, որուն նպատակն է կերտել հետեւեալ կենսական իրագործումները.

• Առաջնահերթութիւն տալ խօսելու եւ լսելու կարողութեան, որպէսզի հայերէնը դառնայ կենդանի հաղորդակցութեան միջոց:

• Դաստիարակել սերունդ մը, որ ներքնապէս կը հաւատայ, թէ արեւմտահայերէնը լոկ ժառանգութիւն չէ, այլ՝ ապագայ ունեցող եւ կենդանի մնալու արժանի գանձ:

• Թարմացնել համայնքային հպարտութիւնը, ուր լեզուն կը դառնայ միաւորող եւ զօրացնող ուժ:

Կերտել անհատներ, որոնք լեզուն կը գործածեն ազատօրէն եւ ստեղծագործաբար՝ առանց ձախողելու վախին:

– Վերականգնել լեզուին հանդէպ աշակերտին անձնական եւ զգացական կապը՝ զայն դարձնելով սեփական ինքնութեան անբաժան մասը:

Նախ՝

Ո՞րոնք են այսօրուան հայ աշակերտները

Այսօրուան աշակերտները թուային սերունդի ներկայացուցիչներ են, որոնք կ՚ապրին այնպիսի աշխարհի մը մէջ, ուր տեղեկատուութիւնը վայրկեանական է, իսկ սահմանները՝ գրեթէ անհետացած: Անոնք միջազգայնօրէն կապուած սերունդ մըն են, որ կը բնորոշուի ընկերային բարձր գիտակցութեամբ, արհեստագիտական հմտութեամբ եւ «սպառողի» փոխարէն՝ «ստեղծագործողի» մտածելակերպով:

Ի՞նչ են այսօրուան հայ աշակերտներուն կարողութիւնները

Անոնք ունակ են բնազդաբար տիրապետելու բարդ թուային գործընթացներուն՝ յաճախ ինքնաշխատութեամբ սորվելով այնպիսի հմտութիւններ, ինչպիսիք են՝ ծրագրաւորումը, տեսանիւթերու մշակումը կամ թուային ձեւաւորումը: Անոնք ունին տարբեր

●շար. Դ. էջ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ՝ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄՈՌՅՈՒԱԾ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

ՏՔԹ. ՀՐԱԶ ՋԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ (*)

Այսօր Սուրիա կը մնայ բաժնուած քաղաքական տարածք մը, որ կը բնորոշուի ո՛չ միայն աւերիչ քաղաքացիական պատերազմի ժառանգութեամբ, այլեւ երկրի կեդրոնական իշխանութեան եւ հիւսիսային ու հիւսիսարեւելեան շրջաններուն մէջ գործող քրտական ուժերու միջեւ չլուծուած լարուածութիւններով: Պարբերաբար ծագող բախտումները, փոխուող դաշինքները եւ վիճարկուած կառավարման համակարգերը կը շարունակեն անկայունութիւն եւ անորոշութիւն ստեղծել, յատկապէս փոքրամասնութիւններու համար, որոնք կը գտնուին տարբեր ուժային կեդրոններու միջեւ: Այս խոցելի պայմաններուն մէջ, քրիստոնեայ փոքրամասնութիւնները՝ ներառեալ հայերը, ստիպուած են իրենց գոյատեւումն ու անվտանգութիւնը ապահովել առանց հասասար քաղաքացիութեան իրական երաշխիքներու:

Պատմականօրէն Սուրիոյ հայերը կազմած են երկրի հասարակական եւ մշակութային հիւսուածքի անբաժան մասը: Հալէպը տասնամեակներ շարունակ եղած է սփիւռքահայ կեանքի ամենէն կենսունակ կեդրոններէն մէկը՝ իր դպրոցներով, եկեղեցիներով, մամուլով եւ մշակութային հաստատութիւններով: Այս համայնքային հզօր ներկայութիւնը, սակայն, 2011 թուականէն ի վեր կորուկ կերպով նահանջեց՝ զանգուածային տեղահանութիւններու, տնտեսական փլուզման եւ անվտանգային անկայունութեան հետեւանքով:

Այսօր Սուրիոյ հայ համայնքը թիւով փոքրացած է, հաստատութիւնները թուլցած են, իսկ ապագան խորապէս անորոշ է: Այն, ինչ որ երկար տարիներ ինքնաբաւ համայնք մը էր, վերածուած է խոցելի մնացորդի մը, որ կը գոյատեւէ հիմնականօրէն քրիստոնէական եկեղեցիներու եւ սփիւռքեան աջակցութեան շնորհիւ: Այս իրադրութիւնը Սուրիոյ մէջ հայ ներկայութեան պատմական ընթացքին մէջ խոր եւ վտանգաւոր խզում մը յառաջացուցած է:

Հայկական երեք կրօնական յարանուանութիւնները այս պայմաններուն մէջ կը շարունակեն խաղալ աւելի լայն դեր, քան զուտ հոգեւոր առաջնորդութիւնը: Անոնք կը գործեն որպէս համայնքային կառավարման առանցք, մարդասիրական աջակցութեան կազմակերպիչներ եւ պետութեան հետ միջնորդներ: Պատերազմի տարիներուն եկեղեցիները վերածուեցան նաեւ ապաստանի եւ պաշտպանութեան վայրերու՝ շարունակելով Արեւելեան քրիստոնէութեան մէջ արմատացած պատմական աւանդոյթ մը:

Հայերու եւ Սուրիոյ այլ կրօնական համայնքներուն յարաբերութիւնները ընդհանուր առմամբ խաղաղ եղած են, սակայն միշտ ալ հիմնուած գործնական համակեցութեան, այլ ո՛չ թէ իրական հաւասարութեան վրայ: Պատերազմը ի յայտ բերաւ այս համակեցութեան փխրուն բնոյթը եւ փոքրամասնութիւններու խոցելիութիւնը՝ պետական իշխանութեան կազմաքանդման պայմաններուն մէջ:

Սուրիոյ մէջ հայկական մշակութային եւ կրօնական ժառանգութիւնը կը մնայ խորապէս արմատացած, սակայն նաեւ լրջօրէն վտանգուած: Տէր Զօրի նման վայրեր կը յիշեցնեն, որ այս ներկայութիւնը միայն մշակութային չէ, այլ նաեւ պատմական յիշողութեան եւ հաւաքական տառապանքի մաս է:

Այսօր հարցը այլեւս միայն վերակառուցում չէ, այլ գոյատեւման քաղաքական եւ իրաւական պայմաններու ապահովումը: Առանց հաւասար քաղաքացիութեան, կայուն անվտանգութեան եւ իրական իրաւունքներու, Սուրիոյ հայ համայնքին ապագան մռայլ կը մնայ: Նոյն ճակատագիրը կը սպառնայ նաեւ քրիստոնեայ այլ համայնքներու՝ անկախ այն բանէն, թէ ո՛ր ուժը կը վերահսկէ տուեալ տարածքը:

Ցաւօք, աշխարհաքաղաքական արագ զարգացումներուն, ինչպէս նաեւ Հայաստանի եւ տարածաշրջանի մէջ ընթացող լուրջ ու չարունակական ճգնաժամային պայմաններուն տակ, Սուրիոյ հայ համայնքի վիճակը կարծէք այլեւս առաջնահերթութիւն չէ սփիւռքի մեծ մասին համար: Միջազգային ուշադրութեան եւ սփիւռքեան ներուժի սահմանափակման այս մթնոլորտին մէջ, Սուրիոյ հայերը կը մնան լուսանցքի վրայ՝ իրենց գոյութենական խնդիրներով եւ անորոշ ապագայով:

Ստորեւ՝ թարգմանաբար կու տանք Հրաչ Ջիլինկիրեանի 2023-ին գիրքի մը մէջ հրատարակուած «Armenian Communities in the Middle East: Losing the Past in the Future?» ամփոփ եզրակացութեան բաժինը:

✶

ԱՐԴԵՕՔ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՅԱՏԿԱՊԷՍ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒ ԱՊԱԳԱՆ ՎՏԱՆԳՈՒՄԸ Է

Առաջին համաշխարհային պատերազմէն եւ Օսմանեան կայսրութեան մէջ գործադրուած ցեղասպանութենէն ետք, վերապրած հայերը յաջողեցան վերակառուցել համայնքներ: Անոնք նաեւ շինեցին եկեղեցիներ, դպրոցներ, մշակութային ենթակառոյցներ եւ հաստատութիւններ հիմնականօրէն Սուրիոյ, Լիբանանի, Եգիպտոսի, Իրաքի եւ Միջին Արեւելքի այլ փոքր համայնքներուն մէջ: Այս բոլորը կարելի դարձաւ շնորհիւ եւրոպական հոգատարութեան տակ անցած արաբական պետութիւններու շնորհած կրօնական եւ քաղաքացիական որոշակի իրաւունքներուն, որոնք նման էին Օսմանեան կայսրութեան միլլեթի համակարգին: Վերակառուցումը կարելի եղաւ նաեւ շնորհիւ ցեղասպանութենէն վերապրածներու եւ յաջորդող սերունդներու վճռակամութեան՝ վերականգնելու հայկական համայնքային կորսուած կեանքը զիրենք ընդունող երկիրներուն մէջ: Աւելի քան մէկ դար հայերը միլիառաւոր տոլարներ, աշխատանք եւ հաւաքական ճիգ ներդրած են Միջին Արեւելքի մէջ իրենց մշակոյթը, լեզուն եւ աւանդոյթները հաստատելու եւ կենսականացնելու համար:

1970-ականներէն սկսեալ, տարբեր աւիքներով, Միջին Արեւելքի հայերը սկսան մասնաւորաբար գաղթել դէպի Հիւսիսային Ամերիկա, Եւրոպա եւ Աւստրալիա՝ հիմնականօրէն Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին, Իրանի իսլամական յեղափոխութեան, Իրաքի պատերազմներուն եւ շարունակուղ տնտեսական դժուարութիւններուն պատճառով: Եթէ արտագաղթի հակումը շարունակուի, այդ մէկը կրնայ նշանակել տարածաշրջանի քրիստոնէական հնագոյն համայնքներէն մէկուն ընկերամշակութային մահը:

Աւելի քիչ տեսանելի են պետութեան, ընկերութեան եւ կրօնական հաստատութեան դերերը Միջին Արեւելքի մէջ հայկական եւ ընդհանրապէս քրիստոնեայ համայնքներու երկարատեւ կենսունակ ներկայութեան մէջ: Միջին Արեւելքի մէջ, քրիստոնեայ փոքրամասնութեան անդամ ըլլալը՝ «ուրիշ» կամ «այլ» ըլլալու բեռը ծանր է: «Այլակատացումը» (othering) կը յայտնուի տարբեր մակարդակներու վրայ. ա) կայ իմ բնորոշումով «փափուկ այլականացումը» պետութեան կողմէ՝ օրէնքներու, արգելքներու եւ բազմաթիւ պարագաներու ոչ-իսլամներու նկատմամբ խտրականութեան ճամբով. բ) Միջին Արեւելքի իսլամ մեծամասնութիւն ունեցող երկիրներու մէջ աւելի մեծ հասարակութեան կողմէ միտումնաւոր կամ ակամայ զրուած ընկերային սահմանափակումներով. եւ գ) ընկերութեան իսլամիստ հատուածներուն կողմէ դիտուած «կարծր այլականացումը», որ ոչ-իսլամները կը ներկայացնէ իբրեւ «անհաւատներ» (infidel), հետեւաբար, ըստ սահմանումին, երկրորդ կարգի քաղաքացիներ:

Յիսուն տարի առաջ պատմաբան Ռիչըրտ Յովհաննիսեան նկատած է, որ հայերը եւ ոչ-իսլամ այլ համայնքները Միջին Արեւելքի մէջ «դէմ յանդիման կը գտնուին անբարենպաստ այնպիսի գործօններու, ինչ որ անոնց ապագան լաւագոյն պարագային անկայուն կը դարձնէ»: Այսօր իրավիճակը ո՛չ միայն անկայուն է, այլեւ՝ չափազանց ճգնաժամային: Միջին Արեւելքի հայերուն եւ ընդհանրապէս քրիստոնեաներուն առջեւ ծառացած իրողութիւնները կը պատկերեն անորոշ ապագայ մը, որովհետեւ յամեցող հակամարտութիւնները կրնան շարունակուիլ երկար տարիներ: Ինչպէս այս գլուխին ենթավերնագիրը կը նշէ, վտանգուած է եւ թերեւս ապագային կորսուելու է անցեալին մէջ արմատացած Միջին Արեւելքի ամենէն հարուստ կրօնական եւ մշակութային ժառանգութիւններէն մէկը:

(*) Ընկերաբան, սփիւռքագէտ, սփիւռքի նորարարական ծրագիրներու հեղինակ եւ գործադիր:

«Տարբերակ 21»

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼՈՒ ԱՐԳԵԼԸ ՋՆՋՈՒԵՑԱՒ

Երէկ, Հայաստանի դատական իշխանութիւնները ջնջեցին Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի երկրէն դուրս գալու արգելքը:

Իշխանութիւն-եկեղեցի հակադրութեան պայմաններուն ներքեւ, ներկայ տարեմուտին Վեհափառ Հայրապետին դէմ երկրէն դուրս գալու արգելք սահմանուած էր դատական իշխանութիւններուն կողմէ: Այս պարագան համատարած հակազդեցութեան պատճառ դարձած էր՝ մանաւանդ, որ Նորին Սրբութիւնը Սանկտ Փոլթէնի մէջ նախատեսուած եպիսկոպոսական ժողովին եւ աւելի ուշ ալ Վրաց եկեղեցւոյ կաթողիկոս-պատրիարքի յուղարկաւորութեան չէր կրցած մասնակցիլ:

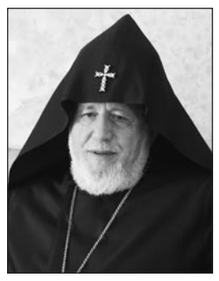

Վեհափառ Հայրապետի փաստաբանը՝ Արա Զօհրապեան երէկ տեղեկացուց, որ Երեւանի ընդհանուր իրաւասութեան առաջին ատեանի քրէական դատարանը որոշած է Նորին Սրբութեան դէմ սահմանուած խափանման միջոցը ենթարկել փոփոխութեան: Այսպէս, դատարանի որոշման հիման վրայ Վեհափառ Հայրապետի երկրէն դուրս գալու արգելքը կը ջնջուի: Դատավճիռը արձակուած է Նորին Սրբութեան փաստաբանի դիմումով:

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻ ՏՈԼԱՓՏԵՐԷՅԻ ԿԱԼՈՒԱԾԻ ԱՐԺԵՒՈՐՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ ՅՈՒՍԱԴԻՋ ԼՈՒՐԵՐ

Շինարարութեան յանձնախումբը

Երէկ, Ղալաթիոյ խնամակալութիւնը մամլոյ հաղորդագրութիւն մը հրապարակեց՝ իր կարեւոր ու հեռանկարային չինարարական ծրագրին շուրջ: Ինչպէս ծանօթ է, խնամակալութեան սեփականութիւնը կը հանդիսանայ Տոլափտերէի մէջ տարածք մը, որու վրայ չինարարութիւն կատարելու ուղղեալ նախաճեռնութիւնը երկար ժամանակէ ի վեր համայնքի օրակարգին վրայ է: Ղալաթիոյ խնամակալութիւնը բազմակողմանի ջանքեր կը գործադրէ՝ այս գործընթացը յաջողութեամբ ի կատար ածելու համար: Խնդրոյ առարկայ նախագիծը երբ որ կեանքի կոչուի, այդ տարածքին վրայ պիտի կատարուի չինարարութիւն մը եւ չէնքի հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի տրամադրուի կեդրո-

●շար. Բ. էջ